

Valkonauha

2/2019

~ 110 vuotta ~

Valkonauha-lehti
110 vuotta
s. 16

Äitiys
on lahja
lapselta

s. 24

Valkonauha 2/2019

Pääkirjoitus	3
Liitto ja paikallisyhdistykset toimivat	4
Esittelemme kongressin puhujia	10
Muistojen polulla kesää odottaen	12
Runo puhuu	15
Äitiys on lahja lapselta	16
Valkonauha-lehti 110 vuotta	18
Muisto äidistäni	20
Kohti hyvää arkea muurin molemmin puolin	22
Voimasiskot	25
Tytöt ja koulutus kehitysyhteistyön kärkinä	26
Runo puhuu	28
Muistokirjoitus	29
Kuusi maalausta arjesta	30
Julistekilpailu koulukiusaamista vastaan	33
Muistettavia tapahtumia / Onnittelemme	34

Julkaisija: Suomen Valkonauhaliitto
Toimituksen osoite:
 Liisankatu 27 A 3, 00170 Helsinki
 puh. 091351 268
 www.suomenvalkonauhaliitto.fi
 irja.eskelinen@suomenvalkonauhaliitto.fi
Päätoimittaja: Sinikka Vilén
Toimitussihteeri: Irja Eskelinen
Toimituskunta: Tarja Heino, Marja Kariluoto,
 Paula Kupias, Arja Laiho, Anna-Mari Laine,
 Tuulikki Perho, Pirjo Sipilä
Taitto: Anne Tervahauta / Kuvitella
 Lehti ilmestyy neljänä numerona
 Tilaushinta 20 euroa vsk
Painopaikka: Eräsalon Kirjapaino Oy,
 Tampere
 ISSN-L 0355-7219, ISSN 0355-7219
 (painettu)
 ISSN 2242-0045 (verkkojulkaisu)
Etukannen kuva: Pixabay

Suomen Valkonauhaliitto – Förbundet Vita Bandet i Finland r.y.

Liitto on vuonna 1905 perustettu kristillisyhteiskunnallinen naisjärjestö, joka toimii yksilöiden, perheiden ja yhteiskunnan hyväksi. Liitto on jäsenenä World's Woman's Christian Temperance Unionissa. Liitto ottaa vastaan testamentteja ja lahjoituksia.

Pankkiyhteys: Danske Bank IBAN:FI98 8000 1100 0623 23

Puheenjohtaja

Sinikka Vilén, erityisdiakoni (eläk.)

Varapuheenjohtajat

Kotihoidon ohjaaja (eläk.) Elli Martikainen
 Ostoassistentti Tarja Heino

Pääsihteeri

Pastori Irja Eskelinen

Toimistos sihteeri

Nina Hurtamo

Liiton ylläpitämät

Valkonauhan Kotipesä Helsingissä
 Liisankatu 27 A 3, 00170 Helsinki
 puh. 091351 268

Opiskelijakoti Helsingissä

Snellmaninkatu 27 D 18, 00170 Helsinki

Suur-Helsingin Valkonauha ry:n ylläpitämä

Liisankoti
 Luotsikatu 4 E, 00160 Helsinki

Äidit nuo – väkevät ja tekevät

Meillä on nyt se aika vuodenaajoista, jolloin saamme kokea valon, uuden syntymisen, kaiken kasvun ja toivon runsauden ympärillämme. Kevät on aina kaiken toivon aikaa. Keväällä näemme luonnossa syntymisen ihmeitä ja monen asian alun. Näemme sitä myös ihmisten elämässä positiivisempänä ja valoisampana uuden rakentamisen toiveikkautena. Yhtenä, kuin luonnon muistutuksena uuden elämän tuojana ovat äidit ja heidän elämänsä. Meillä länsimaissa äitejä muistetaan taas monin tavoin tulevina äitienpäivinä. Syvällisemmin ajatellen tuohon päivään sisältyy paljon.

Valkonauhaliitto on tehnyt järjestäytynyttä äidinrakkauden työtä jo vuodesta 1896 lähtien. Tuosta ajasta tähän päivään on kulunut useamman sukupolven elämä ja työ. Liiton toiminnassa yhtenä kohdealueena on perheiden ja lasten hyvinvointia edistävä työ, joka yksilöityy usein juuri äiteihin ja heidän elämäänsä.

Ajassa taaksepäin katsoen entisajan äidit olivat äidin roolin lisäksi kotielämässä paljon enemmän muuta kuin synnyttäjiä. Suomi oli itsenäistymisen vuosien jälkeen vuosikymmeniä vahva maatalousyhteiskunta, jossa kotona ja maatilalla tuli tehdä työtä, usein raskastakin työtä perheen asumisen ja elämisen eteen. Monissa perheissä lapsia siunaantui perheeseen kymmenenkin ja voi vain kuvitella mitä se oli äidille. Äidin roolina oli ylläpitää perheen ruokahuolto ja ravinto. Elämiseen liittyi myös karjanhoitoa, lehmien lypsämiset ja ruokkimiset sekä muut maataloustyöt. Äidin tuli myös huolehtia perheen vaatetuksesta ja puhtaudesta. Voi vain kuvitella, mitä se oli äidille, joka jaksoi vielä joissakin perheissä tuon kaiken lisäksi kestää myös miehensä alkoholiongelman. Sisukkaasti ja itseään säästämättä, omia ongelmiaan väistäen ja vältellen heitä voi sanoa vä-

keviksi ja tekeviksi äideiksi. Heillä ei ollut yhteiskunnan taholta tarjolla vanhempainvapaita eikä kotipalveluja tai muita elämää helpottavia apuja. Oli vain pärjättävä.

Tämän päivän äidit elävät erilaisessa maailmassa, jossa myös jokaisella on oma elämänsä ja siihen liittyvä tämän ajan arki. Naisen ja äidin yhteiskunnallinen asema on kehityksen kulussa muuttunut. Äidit ovat nyt paljon työelämässä. Tekevät omaa uraa ja synnyttävät lapsia entisaikojen vähemmän. Mutta he ovat äitejä, jotka ovat lapsia tai lastenlastenlapsia sukupolvien takaisille äideille. Äidin asema lapsen tai lapsien äitinä ei ole biologisesti ja inhimillisesti muuttunut. Äidin rakkaus on rakkaudesta edelleen suurin.

Me kristillisiä elämänarvoja kunnioittavat valkonauhalaiset haluamme myös muistaa näin keväisin ja äitienpäivän aikaan kaikkia niitä maailman äitejä, joilla voi edelleenkin olla puhdas juoma- tai pesuvesi kilometrin päässä kotimajasta. Ruualle ei ole säilytyspaikaksi pakastinta tai jääkaappia eikä pölynimuria siivousavun antajaksi. Heidän sylissään tai selässään mukana kulkee lapsi, joka saa äidiltään köyhyydestä ja vähäisestä materialismista huolimatta äidinrakkautta.

Näiden maailman äitien elämästä me saamme jakaa kokemuksia ja näkemyksiä heinäkuussa Helsingissä pidettävässä Valkonauhan maailmanliiton kongressissa. Tapautumassa, jonka pääosissa ovat arkielämän äidit. Nuo väkevät ja tekevät.

ELLI MARTIKAINEN
 Varapuheenjohtaja

Jäsenistö koolla

Suomen Valkonauhaliiton kevätkokous järjestettiin 13.4.2019 liiton tiloissa Helsingissä. Kokouksen puheenjohtajana toimi kaupunkineuvos **Rakel Hiltunen**. Kokouksen alussa oli liiton puheenjohtajan **Sinikka Vilénin** avauspuheenvuoro ja hiljainen hetki poisnukkuneiden jäsenten muistolle sekä **Taru Koiviston** keväinen musiikkitervehdys. Kokoukseen osallistui 38 henkilöä eri puolilta maata.

Kokouksessa jaettiin Tasavallan presidentti **Sauli Niinistön** itsenäisyyspäivänä 6.12.2018 myöntämät kunniamerkit. Kunniamerkkien jakamisen suorittivat liiton

puheenjohtaja **Sinikka Vilén** avustajinaan varapuheenjohtajat **Elli Martikainen** ja **Tarja Heino**.

Kunniamerkit jaettiin seuraaville henkilöille:

Kariluoto Marja (Turku), Suomen Leijonan ansioristi
Vaasto Leena (Kuopio), Suomen Valkoisen Ruusun I luokan mitali kultaristein
Koivisto Lahja (Nokia), Suomen Valkoisen Ruusun I luokan mitali
Lehtonen Elvi (Tampere), Suomen Valkoisen Ruusun I luokan mitali
Keltomäki Anja (Turku), Suomen Valkoisen Ruusun mitali

Taru Koivisto toi musiikkitervehdyksen, jonka toteuttamisessa käytti ääntä sekä soittimia: kannel, sormipiano ja tuulikello.

Kunniamerkkien jakamisen jälkeen kiitospuheenvuoron piti **Anja Keltomäki**, joka oli kunniamerkin saajista iältään vanhin. Sen jälkeen myös muut kunniamerkin saaneet käyttivät puheenvuoron ja **Anja Keltomäki** lausui kirjoittamansa runon, *Sato kypsyy*.

Teksti **IRJA ESKELINEN**
Kuvat **PIRJO SIPILÄ**

Vas. **Anja Keltomäki, Elvi Lehtonen, Lahja Koivisto, Leena Vaasto** ja **Marja Kariluoto**.

Liiton puheenjohtaja **Sinikka Vilén**.

Vas. **Leena Vaasto** ja **Tarja Heino**.

Oik. Kokouksen puheenjohtajana toimi kaupunkineuvos **Rakel Hiltunen**.

Kokoukseen osallistui 38 henkilöä ympäri maata.

Viemme huolemme uuden eduskunnan päättäjille

Suomen Valkonauhaliitto järjesti yhteistyössä Mikkelin Valkonauhan ja Helsingin Valkonauha-Vita Bandet i Helsingfors ry:n kanssa kaikille avoimet keskustelutilaisuudet. Mikkelissä kokoonnuttiin 26.3. ja Helsingissä 28.3. teemalla Turvallinen Suomi. Tilaisuuksissa oli mukana asiantuntijapaneeli. Mikkelissä paneeliin kuuluivat työhönohjaaja **Susanna Sillanpää**, psykologi **Pia Marttala**, etsivän nuorisotyöntekijät **Anne-Mari Hynönen** ja **Nina Valkonen**. Helsingissä panelisteina olivat asiantuntija **Liisa Partio**, asessori, poliisitarkastaja evp. **Mikko Lampikoski** ja psykoterapeutti **Misan Zilliacus**.

Helsingissä asiantuntijapaneelin jäsenet toivat esille huolensa yhteiskunnan tilasta erityisesti turvallisuuden, lasten, nuorten ja perheiden näkökulmasta. Tilaisuuksissa käsiteltiin lasten ja nuorten eriarvoisuutta, joka lähtee muodostumaan hyvin varhain, jo sikiövaiheessa. Kun lapsi syntyy perheeseen, jossa on puutetta perusturvasta ja vanhemmilla on ongelmia, joutuu hän alttiiksi monille riskeille.

Väkivallan tunnistaminen kaikissa muodoissaan nähtiin tärkeäksi. Esimerkik-

Vas. Misan Zilliacus, Liisa Partio ja Mikko Lampikoski.

Helsingin tilaisuudessa käytiin vilkasta keskustelua tällä hetkellä huolta aiheuttavista asioista.

si perheen sisäinen väkivalta pitäisi tunnistaa varhemmin ja siihen tulisi voida puuttua yhdessä yli sektorirajojen ja

yhteistyötä tehden. Liian tiukalle viety salassapitovelvollisuus nähtiin joiltakin osin jopa auttamista estävänä.

Varhaiskasvatuksen ja koulutuksen laatuun satsaaminen nähtiin kansakunnan selviämisen ydinkysymykseksi. Opettajat tarvitsevat lisäresursseja ja pitkälle viedyn integroivan opetuksen ei nähty ajavan kenenkään etua. Maahanmuuttajien liian nopea integroiminen normaaliin luokkaopetukseen aiheuttaa tilanteita, joissa peruskoulun käynyt nuori omaa liian heikon luku- ja kirjoitustaidon pärjätäkseen työmarkkinoilla. Myös toisen

asteen koulutus pitäisi mahdollistaa kaikille, sillä tämän päivän työelämässä ei pelkällä peruskoululla pärjää.

Huolta kannettiin myös päihteidenkäyttäjien hoitoaikojen lyhenemisestä sekä hoidon sisällöstä, joka on muuttumassa kokonaisvaltaisesta näkökulmasta lääketieteelliseen näkökulmaan. Hoitoalan resurssien vähäisyys oli myös kaikkien panelistien suurena huolenaiheena.

Tulemme keräämään huolenaiheita sekä Mikkelistä että Helsingistä ja toimitamme ne uuden eduskunnan eduskuntaryhmien puheenjohtajille. Eduskunnan tehtävänä on ensisijaisesti huolehtia ajantasaisesta lainsäädännöstä ja varmistaa kaikille yhteiskunnan sektoreille riittävät resurssit, jotta Suomi voi olla kaikille ihmisille turvallinen ja hyvä maa syntyä, kasvaa, varttua ja vanheta.

IRJA ESKELINEN

Terveisiä Valkonauhakodista

Helsingin Kruunhaassa sijaitseva Valkonauhakoti on opiskelijalle upea asumismuoto opiskelujensa ajan. Asunnon keskeinen sijainti ja lyhyet välimatkat kauppoihin, kirjastoon ja vaikkapa Töölönlahdelle lenkille, ovat opiskelijalle hieno etu. Valkonauhakodissa on asukkaita yhteensä viisi, joten yksin ei tarvitse aikaa viettää. Iltaisin ruuanlaiton lomassa on mukava vaihtaa päivän kuuluiset kämppisten kanssa. Iloinen puheensorina ja naurunremakka piristää opiskelujen keskellä. Asunnon siivousvuorotkin on jaettu jokaiselle asukkaalle vuorotellen, joten asunto pysyy puhtaana

ja oma siivousvuoro on vain viiden viikon välein.

Meillä on käytössä kämppisten kanssa viestivihko, johon kirjaamme tiedotettavia

asioita, vaikkapa kyläilevistä ystäväistä. Näin pysymme ajan tasalla asioista, vaikka emme näkisikään toisiamme. Tämä viestivihko on ollut käytössä jo useita vuosia Valkonauhakodissa. Valkonauhakodissa asuessani huoneeni oli tilava, jonne mahtui kaikki tarvittava. Asuin huoneessani kolme vuotta ja tässä ajassa kämppikseni ovat vaihtuneet. Aina on ollut mukava tutustua uusiin asukkaisiin. Valkonauhakoti on rauhallinen ja viihtyisä paikka asua.

Ystävällisin terveisin

ANNIKA LUOKKANEN

TUNNUSTUS

● Suomen Punaisen Ristin Varsinais-Suomen piirin toiminnanjohtaja **Pauli Heikkinen** ja monikulttuurisuustoiminnan suunnittelija **Pauliina Pensikkala** luovuttivat 20.3.2019 Kaikkien naisten talolle tunnustuksen tehdystä työstä, ihmisten ennakkoluulottomasta kohtaamisesta ja auttamisesta heidän vaikeissa tilanteissaan.

Kuvassa henkilökuntaa, vasemmalta Azra Heldic, Elizabeth Laine, Pauliina Pensikkala/SPR, Minna Saunders, Pauli Heikkinen/SPR.

TOIMINNAN ESITTELYÄ

● Suomen Valkonauhaliitto esitteli toimintaansa Suomalaisen perheterapiakongressin osanottajille 21.–22.3. Finlandia-talossa Helsingissä. Valkonauhatyötä esittelivät hallituksen jäsen **Anneli Klemetti**, Helsingin Valkonauhan varapuheenjohtaja **Marita Saarela** ja hahmotaideterapeutti **Riitta Lindy**.

Oulussa lauantaina 16.3.2019

Tunteet ja herkkyys elämän voimavarana -seminaari keräsi Aleksinkulmaan 24 osallistujaa

Oulun Valkonauhan puheenjohtaja **Maritta Pietilä-Holopainen** avasi tilaisuuden kertomalla Valkonauhaliitosta ja oman paikallisyhdistyksen syntymisestä ja nykyisestä toiminnasta.

Neuropsykiatrinen valmentaja, psykoterapeutti **Elina Mäenpää** alusti herkkyyden ja erityisherkkyyden tutkimusta kirjallisuuden ja oman työkokemuksen viitekehyksestä.

Erityisherkkyyden tunnistaminen ja sen ilmeneminen erilaisena, yksilöllisenä kokemuksena, fyysisenä aistiherkkyytenä, sosiaalisena ja/tai psyykkisenä ominaisuutena

pohjautuvat ihmisyymen erilaisuuteen. Tämän huomaaminen ja hyväksyminen helpottavat ymmärtämään sekä itseä että muita. Ei kannata yleistää tai luoda stereotyyppisiä oletuksia, koska asia on yksinkertaista selvittää: Kysy, älä olet!

Jatkuva ja toistuva outouden tai erilaisuuden tunnekokemus pitää yllä tyytymättömyyttä itsen ja omakuvaan. Itsemyötätunto voi normalisoida epämiellyttäviä tunteita. Jokaisella on oikeus tulla näkyväksi omana itsenään.

Kahvin ja teen jälkeen Oulun valkonauhasisar **Arja Vuori** johdatti meidät teemaan **Rau-**

ni Malmbergin runolla *Ke-vään armo*.

Kokeilimme pareittain oman reviiirin löytämistä ja tunnistamista vieraan ihmisen lähellä. Traumaterapiainkin käyttämän menetelmän avulla etsimme oman sietoikkunamme, optimaalisen vireystilan, ja syitä mitkä vaikuttavat 'putoamiseen' yli- tai alivireeseen tai auttavat pysymään ja löytämään optimaalisen vireystilan tarvittaessa uudelleen. Usein jo pysähtyminen auttaa kuormittavien ja palauttavien tekijöiden tasapainottumista.

ARJA LAIHO

Sihtööri

Oulun Valkonauha ry

Valkonauhan maailmanliiton 41. kansainvälinen kongressi järjestetään 10.–15.7.2019 Helsingissä.

Kongressia emännöi Suomen Valkonauhaliitto.
Kongressiin odotetaan osanottajia noin 25 maasta.

**Kongressin teema on: Going forward – Thinking globally, Acting locally!
eli Eteenpäin kulkien – maailmanlaajuisin ajatuksin, paikallisin teoin!**

Esittelemme kongressin puhujia

Leena Haraké

LUENTO
12.7.2019
kello 11.00

Leena Haraké on Ruotsissa toimivan alkoholiin ja huumeisiin liittyviä kysymyksiä käsittelevän naisjärjestöjen yhteistyöelimen (KSAN) toiminnanjohtaja.

KSAN perustettiin vuonna 1943 ja on tehnyt etenkin ennalta ehkäisevää päihteidenvastaista työtä tyttöjen ja naisten keskuudessa. Tytöt ja naiset ovat usein erityisen haavoittuvassa asemassa kohdatessaan alkoholi- ja huumeongelmia, mutta alan tutkimus on yleensä keskittynyt miehiin. KSAN on siksi halunnut tuoda esille erityisesti tyttöjen ja naisten tarpeita ja heihin soveltuvia työmuotoja. Päämääränä on sosiaalinen ympäristö ilman alkoholin, huumeiden ja muiden riippuvuutta aiheuttavien aineiden haittavaikutuksia.

KSAN:n toimintamuotoihin kuuluu materiaalin tuottaminen, konferenssien ja seminaarien järjestäminen, alan tutkimuksen seuraaminen ja tukeminen sekä yhteistyö viranomaisten ja järjestöjen kanssa. KSAN:lla on 39 jäsenorganisaatiota ja se tavoittaa yhteensä 320 000 naista. KSAN on myös jäsenenä useissa ruotsalaisissa ja kansainvälisissä naisasia- ja päihdetyöelimissä.

Harakén kongressiesitelmän aiheena **12.7.2019** on **Alkoholi ja muut riippuvuutta aiheuttavat aineet maailmanlaajuisena haasteena YK:n kestävän kehityksen tavoitteiden saavuttamiselle**. Hän johtaa myös aiheeseen liittyviä työpajoja.

Maailmanliiton kongressin keynote-puhuja **Dr. Bertha K. Madras** toimii psykobiologian professorina Harvardin yliopiston lääketieteellisen tiedekunnan (HMS) psykiatrian laitoksessa. Madras kehitti ja johti HMS New England Primate Research Centerin (NEPRC) neurokemian osastoa. Neurotieteilijänä hän on erityisesti tutkinut riippuvuuden biologiaa ja neuropsykiatrisia sairauksia. Hän on julkaissut yli 150 artikkelia ja kirjalukua. Hän on ollut teosten ”The Cell Biology of Addiction” (2006) ja ”The Effects of Drug Abuse on the Human Nervous System” (2012) päätoimittaja ja ollut mukana toimittamassa teosta ”Imaging of the Human Brain in Health and Disease” (2012).

Opettajana Madras on kehittänyt ja johtanut Harvardin neljännen vuoden lääketieteen opiskelijoille suunnattua kurssia riippuvuuden biologiasta, ja hän on myös luonut kansainvälisen kurssin nimeltä ”Cell Biology of Addiction” Cold Spring Harbor -laboratoriossa. Poliitikassa Madras on toiminut kysynnän vähentämisen varajohtajana Valkoisen talon valtakunnallisen huumekontrollin osastossa (ONDCP). ONDCP:ssä hän oli päihderiippuvuuden diagnoosien ja hoidon lääketieteellistämisen puolestapuhuja. SBIRT-ohjelmasta (Drug and Alcohol Screening, Brief Intervention, Referral to Treatment) tuli Madrasin työn ansiosta osa Yhdysvaltain huumekontrollin strategiaa. Näiden palvelujen laskutuskoodien hyväksyminen, minkä puolesta Madras teki työtä, mahdollisti niiden rahoituksen Medicaidin ja vakuutusyhtiöiden kautta sekä niiden käyttöönoton liittovaltion virastoissa. Myös YK on suositellut SBIRT-ohjelmaa.

Suurelle yleisölle Madras on tuottanut museonäyttelyn ja CD:n (Disneyn lisensoima), ”Changing your Mind: Drugs in the Brain”, Bostonin tiedemuseolle ja on pitänyt satoja esitelmää huumeiden ja riippuvuuden biologiasta. Madras omistaa 19 patenttia ja on saanut National Institute on Drug Abusen Public Service -palkinnon, Yhdysvaltain terveysviraston (NIH) MERIT-palkinnon, American Academy of Addiction Psychiatry Founders’ -palkinnon sekä Marian Hirschman -palkinnon. Madrasin kehittämä aivojen kuvantamisaine oli mukana Better World Reportin (2006) listalla 25:stä maailmaa muuttaneesta teknologiansiirron innovaatiosta. Madrasin kokemus translationaalisesta neurotieteestä, hallinnosta ja yhteiskunnan palvelemisesta on antanut hänelle ainutlaatuisia näkökulmia tieteseen ja politiikkaan.

Dr. Bertha K. Madras

**KONGRESSIN
PÄÄLUENTO**
11.7.2019
kello 14.30

MARJA KARILUOTO

Muistojen polulla kesää odottaen

Kun mietin kauneimpia kukkarunoja tai kukkauluja, voi todeta, että kauneus on katsojan silmissä. Jokainen meistä voi mielessään kehittää oman kukkatarinansa omien mieltymysten, muistojen ja elämysten pohjalta.

Tämä kukkatarinani syntyi vapunpäivänä 2004 pyöräretkellä Liedon Nautelankoskelle. Olin mieheni Paulin kanssa katselemassa kevään edistymistä. Matkalla bongasin kevään ensimmäiset voikukat. Muutama päivä myöhemmin niitä olikin maisema keltaisenaan ja kuukauden kuluttua ulkona liikkujilla hahtuvapalloja silmät ja suut täynnä.

Voikukka on sitkeyden perikuvana kasvaen joskus asfaltinkin läpi. Voikukkaa tavataan maa-

ilman kaikissa kolkissa ja sitä esiintyy satoja eri lajikkeita. Se on rakastettu ja vihattu kasvi. Kotipuutarhurit, jotka haluavat pitää nurmikkonsa siistinä, nyppivät sitä juurineen. Terveystietoiset silppuavat sitä salaattiinsa tai kuivattavat teeaineeksi. Kuivatusta juurakosta on myös aikanaan paahdettu kahvin korviketta. Itse en ole rohjennut tehdä kumpaakaan, vaikka haen päivittäin voikukan lehtiä huusholliimme kilpikonnalle ravinnoksi. Jo aikaisin keväällä tiirailen muutaman millin mittaisia lehtiä ja vähälumisina talvina löydän jopa tammikuussa talvehtivia lehtiä. Mutta kaikkihan -me tytöt ainakin - olemme tehneet voikukkaseppeleitä.

”Kukkaset ne kullalle hohtavi vaan, lapsoset juoksevat voi-

kukkakiehkurat, kruunut niin loistavat, kaikki solmimaan...”

Nautelankoskella kävelimme luontopolun, joka kulkee lehtomaisemassa Aurajoen rantaa myötäillen. Maisema oli valokuvauksellinen. Suuret silmut puissa, valkovuokkoja mattonaan ja tuomissa isot nuput. Oli aivan pakko alkaa hyräillä ”Tuoksuivat tuomien valkoiset kukkaset”. Lauloimme sitä vielä yhdessä kotiin tultuamme. Sykähdyttävän kaunis laulu.

Hyppiessäni kallioilla ja puun juurien yli, mieleeni tulivat myös ne erilaiset luontoretket, kun työntelin äitiäni pyörätuolissa monissa paikoissa. Äitini vietti elämänsä viimeiset viisi vuotta pyörätuolissa istuen. Välillä jouduimme Paulin kanssa nostamaan pyörätuo-

lin polulle kaatuneen puun yli. Raskasta oli, mutta siitäkin retkestä selvitettiin.

Äitini oli myös ahkera puutarhuri ja kukkien kasvattaja. Orvokkeja löytyi lapsuuskotini puutarhasta ja nyt myös omastani joka kesä. Siksi kaunis äitienpäivälaulu ”Orvokkeja äidille” alkoi soida mielessäni. Laulussa kuvataan kauniisti äidin ja lapsen keskinäinen lämmin vuorovaikutus. Nykyisin tori ja taimistot ovat tulvillaan orvokkeja. Orvokki on kiitollinen kasvi pitkän kukintansa vuoksi. Yleensä laitan orvokkeja jo huhtikuussa ruukkuihin ja ne ovat säilyneet jopa marraskuulle asti. Ruukkuja ei tarvitse kantaa sisälle pakasöinäkään. Mikä helpotus iltatoimiin! Valtavasta väri- ja kovalikoimasta huolimatta mi-

Niityn kukat

*Jumala on kulkenut tästä
kukkivan niityn yli.*

*Kimaltaa nurmen syli
nyt kastepisaroin.
On tertut tervakkoin
niin iloiset ja heleät
kuin kynttilät.
Ja aurinkoa tulvillaan
on leinikit.*

*Ja nöyrät lemmikit
on ojan luona polvillaan.
Niin ihmeellisen hohtavat
on päivänkakkarat,
ja kissankello kuulas on
kuin taivas varjoton.*

*Ja kaikki kukkaset
on hiljaiset.*

*Kirkasta, pyhää maata
tomuisin mielin vaeltaa
en tänään saata.*

*Vain kukka olla soisin
ja kasvoin aurinkoisin
ylistää Jumalaa.*

*On pienten hyvä olla
maan suuren nurmikolla.
Jumala katsoo hymyillen
ylitse niittyjen.*

MIRJAMI LÄHTEENKORVA
Pilvi täynnä pisaroita, 1979

nulle mieluisin on luonnonva-
rainen keto-orvokki.

Päästyämme kotiin, oli iho hi-
kinen ja kylmännikkeä. Siispä
sauna lämpiämään ja lauteille
lämmittämään. Kuivat koi-
vuhalat paloivat kodikkaasti
ritisten saunanpesässä ja lau-
teilla saattoikin vapaasti hoi-
lailla ”Lapsoset, ketterät koti-
haasta koivusta oksat taittaa.
Noistapa nopsilla käsillensä
saunahan vihdat laittaa”. Koti-
koivustamme ei vielä vihto-
ja saanut, mutta kukinta oli
kauneimmillaan. Kuitenkin
allergiaa läheltä seuranneena
ja allergiaperheen äitinä tie-
dän, että kevät ja kesä siitepö-
lyineen ei ole kaikille pelkäs-
tään mukava asia.

Ja vielä saunalaulun viimei-
nen säe: ”Jospahan säilyis äi-

din lapset kylmältä maailmas-
sa”. Siinä on äidin harras iltarukous saunanlauteilta.

Onnistuneen kevätretken
päätteeksi voi vielä iltalaulu-
na hyräillä suvivirttä. Laulu,
jota olemme laulaneet lapses-
ta saakka, saa uutta syvyyt-
tä ja sisältöä luonnossa liik-

KUVAT MARIA KARILUOTO

kuessa. Koulun kevätjuhlassa
se useinkin lauletaan mekaa-
nisesti, ajattelematta sanoja
ja vain tulevasta lomasta haa-
veillen. Nyt vuosikymmeniä
suvivirttä veisanneena voin-
kin sanoa sen tulleen vuosi
vuodelta rakkaammaksi.

*Jo joutui armas aika
ja suvi suloinen.
Kauniisti joka paikkaa
koristaa kukkanen.*

*Nyt siunaustaan suopi
taas lämpö auringon,
se luonnon uudeks luopi,
sen kutsuu elohon.*

Näin se on. Oikeasti!

*Kirjoittaja on Turun Valko-
nauhan jäsen ja Suomen
Valkonauhaliiton entinen
hallituksen jäsen.*

Äitiys on lahja lapselta

Meillä kaikilla on äiti. Vaikka äiti ei olisi enää elossa, hän on kuitenkin ollut olemassa ja muistoissa edelleen lähellä. Olemme kaikki jonkun äidin lapsia kuten äitimme ja isoäitimmekin ovat olleet. Sukupolvien ketju kulkee kumpaankin suuntaan. Se, miten sukupuu haarautuu kasvattamaan oksia ja lehvistöä, ei ole aina omien toiveiden ja unelmien täyttymys.

Lapsuuden kotileikeissä näkyy mallioppiminen. Mielikuvitus ja leikkiin heittäytyminen täysillä, omaan elämymaailmaan uppoamalla, on lapselle luonnollista ja ihailtava ominaisuus. Onneksi silloin kaikki on mahdollista.

Lapsuus on lyhyt vaihe elämässä, mutta tärkeä pohja, perusta, loppuelämälle. Kouluikä vaihtuu nopeasti nuoruuden kiihkeydeksi ja kasvuksi aikuisuuteen. Jossain vaiheessa nuori huomaa olevansa itse vastuussa valinnoistaan. Muutosta ja muuttumista tapahtuu koko ajan. Vanhemmat ikääntyvät, samalla myös itse. Elämä on rajallista. Valintojen ja päätösten merkitys kasvaa. Kaikkia suunnitelmia ei voi sysätä jonnekin tulevaisuuteen, sitku-aikaan. On pysähdyttävä nytku-aikaan, nykyhetkeen. Jotkut päätökset ovat hyvinkin vaikeita ja hätkähdyttäviä.

Esimerkiksi, ihmisen hedelmällisyys alkaa laskea, naisella jo 25 ikävuoden jälkeen. Hyvät ja terveelliset elämäntavatkaan eivät estä hedelmällisyyden alenemista ja loppumista. Biologinen kello on armoton. Se raksuttaa pysähtymättä eteenpäin. Kuinka moni on

tämän ikäisenä löytänyt elämänkumppaninsa, sitoutunut suhteeseen, saati ajatellut perheenisäystä muutoin kuin 'sitten joskus' periaatteella? Entä, jos sitä aikaa ei koskaan ehdi tullakaan.

Omat odotukset, vanhempien ja suvun enemmän tai vähemmän salaiset toiveet luovat paineita ratkaisun tekemiseksi. On uskallettava pohtia itselle tärkeitä asioita, tärkeysjärjestystä ja merkitystä koko elämän ajalle. On hyväksyttävä tosiasiat ja mahdollisuudet.

Vanhemmat odottavat ja toivovat lapselleen hyvää elämää ja tulevaisuutta, usein parempaa kuin itsellä on ollut. Tahtomattaan he voivat puheillaan, tulkinnoillaan tai vihjailuillaan viestiä omia odotuksiaan ja luoda siten paineita ja stressiä lapselleen. Perhejuhlassa ja -tapahtumissa muistellaan yhteisiä kokemuksia, palataan menneeseen ja suunnitellaan tulevaisuutta.

Perheet ovat pieniä, lapsia ja sisarusia on vähän. Sukusiteet ovat löyhtyneet ja sukupolvien ketjut typistyneet. Yksityisyys, yksilöityminen ja eristäytyminen tapahtuvat huomaamatta. Tyytymättömyys omaan itseen ja elämään voi korostua etenkin tahattoman lapsettomuuden kohdanneita. Mieltä voi painaa omat ja ympäristön paineet: onko lapsettomuus tarkoitettu juuri minulle, olenko huono, kelvoton ja kykenemätön äidiksi, onko lapsettomuus rangaistus jostakin, onko äitiys ja lapsen saaminen yhteiskunnallinen velvollisuus – osoitus aikuisuudesta ja vastuun kantamisesta, onko itsekästä haluta lasta, onko oikein hakeutua hedelmöityshoitoihin – jos, niin millaisiin. Kysymyksiä on loputtomasti.

Tahattoman lapsettomuuden taakka voi olla raskas myös vanhemmille, jotka toivovat lapsenlasta. Isovanhemmuus on ainutkertainen etuoikeus ja lahja, bonus ikääntyvään elämään.

Äitienpäivänä on ilo ja rikkaus muistaa äitiä. Se, että et itse ole äiti toiveistasi huolimatta, ei vähennä arvoasi. Olet ainutkertainen ja rakas omalle äidillesi ja läheisillesi juuri sellaisena kuin olet, omana itsenäsi.

Kirjoittaja on työskennellyt yli 20 vuotta Lapsettomuuslinikalla terveydenhoitajana, erikoissairaanhoidajana ja vastuuhoitajana. Oulun Valkonauha ry.

Valkonauha-lehti 110 vuotta

Valkonauhan näyttenumero ilmestyi vuoden 1908 puolella. Raittiuslehdistömme uranuurtajia olivat vuosina 1878–1887 ilmestynyt Raittiuden Ystävä ”Kristillissiveellinen kuukauslehti Suomen kansalle” sekä vuonna 1884 perustettu Aamunairut, jolla myös oli kristillisiä tavoitteita. Vuodesta 1887 Aamunairuesta tuli Raittiuden Ystävät -yhdistyksen äänenkannattaja. Näiden raittiuslehdistömme ensimmäisten julkaisujen toiminta on jo päättynyt, mutta Valkonauha ilmestyy edelleen. Vuodesta 1948 Valkonauhan rinnalla julkaistiin vuosijulkaisuja, Äidin Päivä ja Kodin Joululehti sekä Kotiväen Joululehti. Näiden juhlijulkaisujen painokset olivat suuria, jopa kymmeniätuhansia ja niistä saadut myyntituotot muodostivat tärkeän osan liiton tulonmuodostuksesta.

IRJA ESKELINEN

Valkonauha-lehden vuosijulkaisuja kuvittivat aikansa taitajat kuten Martta Wendelin.

Valkonauha

Jos Jumala on meidän puolestamme,
luta voi meitä vastaan olla?
Room. 8: 31.

Näyttenumero.

Helsingissä 15 p. Joulukuuta 1908.

Lukijalle.

Sittenkun Suomen naisten kristillinen raittius- ja siveellisyysliitto sai sääntönsä vahvistetuksi ja alkoi säännöllisen toimintansa on se muutamien vuosien kuluessa nopeasti laajentunut ja yhä uusia paikallisyhdistyksiä on siihen liittynyt. Liitolle, joka etupäässä on työskennellyt raittiuden ja siveellisuuden hyväksi on ilmaantunut yhä uusia tehtäviä; voidaanpa sanoa, että tuskin löytyy sitä toimialaa, jossa se ei voisi vaikuttaa, jos vain saataisiin tarpeellisia työvoimia.

Työn jatkuessa on yhteyden ja vuorovaikutuksen puute ollut tuntuva, jonka vuoksi on ruvettu ajattelemaan oman äänenkannattajan aikaan saamista, jonka kautta Valkonauhan paikallisyhdistykset ja hajalla asuvat yksityiset jäsenet voisivat paremmin liittyä yhteen.

Asiasta keskusteltiin viime vuosikokouksessa ja siinä jätettiin se keskushallinnolle harkittavaksi ja jos mahdollista toteutettavaksi. Keskushallitus huomasi kuitenkin itsenäisen lehden vaativan niin suuria kustannuksia, ettei siihen vielä uskallettu ryhtyä. Mutta vaatimattomana alkuna päätettiin toimittaa kerran kuukaudessa puolen arkin suuruinen liite »Kotimaa» ja »Hemvännän» nimisiin lehtiin, joiden toimitukset hyväntahtoisesti ovat ehdotukseen suostuneet. Liite maksaa mainittuun lehtien tilaajille vain 50 p., toisille 1. markan.

Pieni liite nimeltä Valkonauha (Hvita Bandet) tahtoo seuraten liiton tunnussanaa taistella Jumalan, kodin ja isänmaan puolesta.

Se tahtoo kristillisessä hengessä kosketella yhteiskunnallisia kysymyksiä, jotka kuuluvat Valkonauhan ohjelmaan. Se tahtoo lujittaa uskoa, joka on se voitto joka maailman voitti (1 Joh. 5: 4) ja elvyttää suurinta armolahjaa rakkautta (1 Kor. 13). Tässä tarkoituksessa lähtee »Valkonauha» liikkeelle ja toivoo matkallansa saavuttavansa monta. Se lähtee liiton jäsenten luo, mutta myöskin kaikkein kristillisten naisten luo, jotka työskentelevät samalla

ANNA-MARI LAINE

Muisto äidistäni

Viime vuonna siivotessamme mieheni kanssa omakotitalomme kellarivarastoa löysimme vanhan pahvilaatikon. Sen pohjalla oli joitain irrallisia papereita. Suureksi yllätykseksemme totesimme, että paperit olivat äitini kirjoittama luonnos tervetuliaispuheeksi Varvaan koulun äitienpäiväjuhlaan 1950-luvulla. Päivämääriä ja vuosilukuja papereista ei löytynyt. Mutta **Rauha Klemola**, äitini, toimi siellä opettajana 1953–1960 välisenä aikana.

Puhetta lukiessani vaivuin muistoihin ja aivan kuin tunsin sen suuren kunniituksen, jota äitienpäiväjuhlassa osoitettiin äideille – ja kaikille kylän naisille. Juhlissa oli myös heitä, jotka eivät olleet

äitejä, esim. pyhäkoulutätimme Impi, joka oli meidän kaikkien kylän lasten äiti.

Valmistelut aloitettiin jo viikkoja ennen juhlaa: Paperikukat askarrettiin jokaisen äidin rintaan. Koko koulu koristeltiin kauniisti. Monenlaista leivottiin. Äitienpäiväjuhla oli pienellä Varvaan kansakoululla Kauhavalla yhtä juhlallinen ja iso tapahtuma kuin koulun joulujuhla ja pääsiäisjuhla.

Äidilleni merkitsi todella paljon, että äidit juhlavieraina kokivat olevansa suuresti arvostettuja ja rakastettuja. Sodan jälkeen heidän työlle perheen hyväksi annettiin suuri arvo ja äitienpäivää juhlittiin hartaudella ja kiitoksella yhteisöllisesti.

Kauhavan Varvaan kansakoulun alaluokat 1959–60.

Varvaan kylän äidit äitienpäiväjuhlassa kansakoululla 1950-luvulla.

TERVETULIAISPUHE

Hyvät juhlavieraat, äidit!

Tänä kauniina keväisenä toukokuun sunnuntaina olemme äidit kutsuneet teidät tavanmukaiseen äitienpäiväjuhlaan, jonka olemme valmistaneet kiitokseksi kaikesta siitä, mitä olette tehneet.

Olette varmasti monta kertaa niin kuin minäkin pysähtyneet vaikean kasvatustehtävänne edessä hakemaan esikuvia Raamatun äideistä. Siellä tulee heti ensimmäisenä mieleen Hanna, tuo rukoileva äiti, joka jo ennen lapsensa syntymää lupasi antaa pienokaisensa Herralle ja Samuelista kasvoikin lapsi, nuorukainen ja vanhus, jonka johtotähtenä aina olivat sanat: 'Puhu Herra palvelijasi kuulee.' Parhaat aseet ja menetelmät tässä työssä ovatkin ristiinliitetyt kädet, kohotettuina kohden korkeutta. Siinä on äitien tulilinja: Rukoustaistelu lakkaamatta rakkaimpansa puolesta. Se äidin rukous on kuin suojelusenkeli, joka hellävaraisesti taluttaa kulkijansa ohi vaarojen.

Tänne äitienpäiville on kokoontunut suuri joukko äitejä, on nuoria, keskiikäisiä ja vanhoja. Tahtoisin teitä jokaista puristaa erikseen kädestä, rohkaisua ja kiittää. Työnne on vaikea, mutta se on suuriarvoinen. Äiti on kodin sielu, kodin hengen luoja, sen ydinsolu. Jokaisella teillä on omat huolenne, vaikeudet ja vastoinkäymisenne, mutta ne ovat pieniä sen työn jalouden rinnalla mitä teette. Pääasia on, että jokainen yrittää parhaansa ja muistaa, että hoitoomme on annettu iankaikkisuuden taimi kasvatettavaksi taivasta varten. Ja kerran, kun Sinä väsynyt äiti olet taistelusi taistellut, ristisi kantanut niin ristisi vaihtuu kruunuun. Silloin vaivasi palkitaan vanhurskauden ihanalla seppeleellä ja kuulet Herrasi sanat: Hyvä on Sinä hyvä ja uskollinen palvelija. Vähässä olet ollut uskollinen. Minä panen Sinut paljon haltijaksi. Mene Herrasi ilojuhlaan!

Olkaa sydämellisesti tervetulleita tähän juhlaamme!

Kohti hyvää arkea muurin molemmin puolin

Ensi- ja turvakotien liitto on lastensuojelujärjestö, jolla on perinteitä rangaistusta suorittavan vanhemman vanhemmuuden tukemisesta. *Äiti-lapsi-työn kehittäminen vankilassa* -hankkeen tuloksena Vanajan vankilaan perustettiin perheosasto. Uudessa *Vanhempi vankilan portilla* -hankkeessa (2017–2019) kehitetään vanhemmuutta ja lapsen

LUKUJA: Vankeus koskettaa päivittäin noin 55 000 ihmistä, näistä 12 500 on lapsia ja heistä alle 18 v. 8000. Vankeja on runsaat 3000 ja lapsia noin puolella. Naisvankeja on noin 230. (*Lähelle-selvitys 2011, Vankitilastot 2017*)

KUVA: PETRI MAST (KUVA ON LAVASTETTU)

turvallista arkea tukevaa perhetyötä. Perheille suunnatun työn rinnalla rakennetaan ja vahvistetaan viranomais- ja järjestöverkostoja. Tavoitteena on, että jokainen perheenjäsen saisi tarvitsemaansa tukea vankeusprosessin aikana ja erityisesti vapautumisvaiheessa.

Hankkeessa on kehitetty *Vangin perheen polku* -menetelmä. Polkua on tutkittu yhdessä lasten, vankien ja heidän puolisoitensa kanssa. Jokainen on saanut kertoa oman tarinansa, mitä on tapahtunut ja miltä on tuntunut. Samalla on saatu tietoa, mikä on auttanut tai mistä olisi ollut apua. Polun käyttäminen tiedonsiirtopalaverissa on helpottanut siirtymistä vankilasta siviiliin perhetyön asiakkaaksi. Työntekijöiden on ollut helppo pohtia perheen kanssa, onko polun kaikissa vaiheissa riittävää tukea.

”Vankeus ei ole yhen ihmisen juttu. Kunpa kotiin jäävän vanhemman asemaan kiinnitettäisiin enemmän huomiota.”

Rikos ja sitä seuraava vankilatuomio on usein kriisi. ”Mua yllätti, miten koville tää otti mun ja toisen vanhemmille ja muullekin lähipiirille. Mut ennen kaikkea mä mietin, ”Miten lapsi tulee tän kaiken kestämään? Mun mielestä lapset kärsii kun

ei näe toista vanhempaa. Omaakin sielua riipii, kun näkee miten lapset kärsii.” Parisuhdekin joutuu puntariin: ”Parisuhde on jäänyt tavallaan katkolle koko siksi ajaksi. Ei pysty ennustaa enkä halua hirveesti maalata mitään valmiita kuvia siitä tulevaisuudesta. Mut päivä kerrallaan katotaan, mihin se kääntyy”. Pitkä tutkintaaika etäännyttää helposti ja tapaamisissa lapset ovat helposti etusijalla.

Arjesta selviytyminen sekä taloudelliset haasteet kuormittavat lähivanhempaa. Viranomaisten yhteistyötä toivotaan, jotta asioita ei tarvitsisi selitellä koko ajan uudestaan. Hankkeessa on myös huomattu, että vankiperheiden tuen tarpeita ei usein tunnisteta. Osittain syynä voi olla myös se, että

vankeustuomio pyritään salaamaan. Osa vanhemmista tarvitsisikin apua lapselle kertomiseen ja tietoa siitä, ”miten se tilanne etenee ja kauan niinku kestää ja tietoa siitä, kuinka ikävä aaltoilee ja kaikenlaisia tunteita tulee ja menee”. Yllätyksenä on tullut eri laitosten eriävät käytännöt ja se kuinka asiat ovat itsestä riippumattomia.

Ymmärsin, että vanhemmuuteni tulee kutistumaan todella pieneksi

Äidin mietteitä vanhemmuudesta ja sen tukemisesta vankilatuomion aikana:

Vastuu: Minun pitää ymmärtää, että olen tämän itse aiheuttanut ja ottaa vastuu.

Hyvä äiti: Kenen vanhemmuutta tuetaan ja miten arvioidaan vanhemmuutta vankilassa? Varhaiskasvatuksessakin puhutaan riittävästä vanhemmuudesta, mutta nyt joutuu todistamaan ”aitoa vanhemmuutta”.

Narut eivät olleet enää käsissäni: Ajattelinkin, että minulla olisi lapsen vanhempana edes informoitu, mitä lapselle tapahtuu. Kuka päättää, onko lapsen hyvä tulla tapaamaan äitiä vankilaan?

Oheneva äitiys: Yritin ylläpitää ajatusta, että edes mielikuvissa olen lapseni vanhempi.

Toive: Olisin tarvinnut enemmän yhteistyötä lastensuojelun kanssa, miten vanhemmuutta voisi tukea rangaistuksen aikana.

Identiteetistä: Jospa vapauduttuani olisin vain äiti, en vankiäiti.

Lainaukset on koottu hankkeen asiakas- ja koulutusyhteistyön palautteista.

Kirjoittaja toimii Vanhempi vankilan portilla -hankkeen projektipäällikkönä.

Tukea ja apua: www.krits.fi
www.vaory.fi

KATI TAIPALE

Voimasiskot

– ihana, rauhallinen hetki itselle

Voimasiskot on tarkoitettu kaikille naisille, joita kiinnostaa pienryhmätyöskentely tunteiden ja voimavarojen kanssa. Tavoitteena on vahvistaa naisen identiteettiä ja auttaa naista löytämään oma paras itsensä. Voimasiskoissa voimaannutaan ja vahvistutaan. Kuljetaan vertaisina vierellä.

Voimasiskot-toiminta on käynnistynyt vuonna 2016 ja sitä organisoii Suomen NNKY-liitto. Toiminta on valtakunnallista ja ryhmiä on ollut muun muassa Helsingissä, Vantaalla, Lahdessa, Kuopiossa, Imatralla, Jyväskylässä ja Oulussa. Ohjaajat saavat koulutuksen tehtävänsä ja heidän työtään tukee Voimasiskot-innostaja Kati Taipale.

Ihana rauhallinen hetki itselle, itsetunteuksen parantaminen, tukea, lohtua ja turvaa. Tällaista palautetta ryhmäläiset ovat antaneet. Ryhmissä on tilaa jokaisen ainutlaatuisuudelle ja luottamuksellisessa ilmapiirissä voidaan jakaa elämän isoja kysymyksiä ja tutkia niitä yhdessä. Lupa olla ilman roolia. Oppia toisten kokemuksista. Iloita ja itkeä yhdessä toisten kanssa. Siinä on Voimasiskojen ydin. Voimasiskoissa jokainen on arvokas ja ainutlaatuinen.

Vertaistuki Voimasiskoissa tarkoittaa omaehtoista, vastavuoroista ja rakentavaa kokemusten vaihtoa. Ryhmissä on

useimmiten kaksi ohjaajakoulutuksen saanutta vapaaehtoista ohjaajaa, vertaisia itsekin. Ohjaajien kokemustaustat vaihtelevat; osalla voi olla sosiaali- ja kasvatustalan osaamista takanaan, mutta se ei suinkaan ole edellytys. Tärkeintä on halu auttaa ja ohjata toisia naisia. Tavallisen ihmisen taidoin.

Ryhmissä keskustellaan muun muassa seuraavista teemoista: juurista, voimavaroista, tunteista, aggressiosta voimavarana, myötätunnosta ja unelmista. Voimasiskot-ryhmiin osallistujat saavat Naisen tunnetaitojen ja voimavarojen kirjan ja ohjaajat Voimasiskot ohjaajan oppaan. Koulutus, materiaalit ja ryhmiin osallistuminen on maksutonta.

Olisitko sinä kiinnostunut toimimaan joko ryhmänohjaajana tai osallistua ryhmään? Ota yhteyttä Voimasiskot-innostaja Kati Taipaleeseen!

Anna itsellesi ihana, rauhallinen hetki – lämpimästi tervetuloa Voimasiskoihin!

Kirjoittaja on Voimasiskot-innostaja.

Voimasiskot
voimasiskot@ywca.fi
p. 050 408 3484
www.voimasiskot.fi
www.facebook.com/Voimasiskot

Maailma on viime vuosina kehittänyt monessa mielessä parempaan suuntaan. Myös tyttöjen ja naisten asema on parantanut. Nykyään lähes yhtä moni tyttö ja poika aloittaa koulun. Tyttöjen koulunkäynti kuitenkin keskeytyy useammin. Syitä löytyy köyhyydestä kumpuavista käytännön esteistä, vanhoillisista asenteista sekä hauraista

yhteiskunnista ja konflikteista. YK:n opetusjärjestö UNESCO on arvioinut, että 130 miljoonaa 6–17-vuotiaita tyttöä ei käy koulua. 15 miljoonaa alakouluikäistä tyttöä ei koskaan edes pääse koulun penkille asti.

Koulutuksella on myönteisiä vaikutuksia paitsi tytöille itselleen myös koko perheelle ja yhteiskunnalle. Koulu-

tus vaikuttaa lapsilukuun, lapsikuolleisuuden ja aliravitsemukseen. Toisen asteen koulutus tuplaa naisen ansiot. Koulutetuilla on enemmän päätäntävaltaa perheissään ja he kokevat vähemmän parisuhdeväkivaltaa.

Tyttöjen koulutuksen puute tulee kalliiksi. Maailmanpankki arvioi, että menetykset ovat 15–30 miljardia dollaria vuodessa menetettynä tuottavuutena ja tuloina. Lapsiavioliitot ovat sekä syy että seuraus koulun keskeyttämisestä. Vuosittain noin 15 miljoonaa alle 18-vuotiaasta lasta joutuu naimisiin. Koulu keskeytyy, kun tytöt jäävät kotiin.

YK:n kestävän kehityksen tavoitteiden edistämiseksi koulutuksella ja tasa-arvolla on aivan keskeinen merkitys. Naisten ja tyttöjen asema ja oikeudet nostettiin tällä hallituskaudella ensimmäistä kertaa Suomen kehityspolitiikassa omaksi painopisteekseen. Koulutuksen saralla Suomi on tehnyt jo pitkään yhteistyötä kumppanimaidemme Mosambikin, Etiopian, Nepalin, Palestiinalaisalueen, Afganistanin ja Myanmarin opetussektorien uudistamiseksi. Viime syksynä valmistunut kehityspolitiikan tulosraportti kertoo, että näissä maissa tyttöjen osuus yläkoulun aloittavista nuorista on noussut noin 36 prosentista 47 prosenttiin viidessätoista vuodessa.

Kouluun siis päästään. Mutta ongelma on, että siellä ei opita. Oppimistulokset kehitysmaissa ovat erittäin heikkoja. Tämän globaalin oppimisen kriisin ratkaisemiseen Suomella on paljon annettavaa. Olemme opettajankoulutuk-

sessä ja sitä kautta opetuksen laadussa huippua. Opettajien osaaminen on yksi kehitysmaiden koulujen kompastuskivistä.

Suomi voikin tehdä opetuksen saralla maailmalla vielä nykyistä enemmän. Helmikuun alussa minulla oli ilo yhdessä opetusministeri **Sanni Grahn-Laason** kanssa ottaa vastaan pyynnöstämme teemaa pohtineen koulutusalan asiantuntijoista kootun työryhmän toimintasuosituksia. Esille nousi useita konkreettisia esityksiä siitä, miten Suomi voi vahvistaa sekä koulutusalan kehitysyhteistyötämme että kaupallista koulutusvientiamme.

Koulutus tulee nostaa yhdeksi Suomen kehitysyhteistyön kärjeksi, jotta voimme entistä paremmin vastata Suomen maailmanlaajuisen koulutusmaineen synnyttämään kysyntään. Koulutus on pohja kaikelle muulle kehitykselle. Pannostamalla opetusalaan, Suomen omien vahvuuksien pohjalta, tuemme maailman tyttöjä ja heidän perheitään ja yhteiskuntiaan. Samalla tuemme oikeudenmukaisempaa ja vakaampaa maailmaa, jossa meidän suomalaistenkin on parempi elää.

*Kirjoittaja on
ulkomaan-
kauppa-
ja kehitys-
ministeri*

Vihreä oksa 1

*Tien tomusta nostan oksan.
Kuka saattoikaan heittää pois
tämän vihreän oksan,
joka tuulessa keinua voisi,
joka kukkinut oisi!*

Sydän, sanoitko jotain?

Sanoin:

*Älä kiirehdi, elämä kiuruhtaa,
älä hetkiä heitä pois!
Älä kiirehdi nyt,
ole vain!*

*Läpi puitten humisevain
soi vihreä tuuli,
oli vihreä hiljaisuus,
oli vihreä maa.*

*Than uusi onnellisuus
minut täytti.
Niin tarpeettomalta näytti
työ, kiire nyt.
Oli tärkeää olla vain,
olla hiljentynyt,
ei tehdä mitään,
ei olla mitään,
vain olla kuin maa,
joka hiljaisuudessa saa.
Oi, miten vähän
tarvitsen onneen tähän!*

MIRJAMI LÄHTEENKORVA
Pilvi täynnä pisaroita, 1979

Gwendoline Stretton

31.7.1919–9.2.2019

Gwendoline, Gwen, Stretton tuli monille Valkonauhan jäsenille tutuksi hänen toimiessaan Valkonauhan maailmanliiton puheenjohtajana vuosina 1992–2001. Englantilainen tyyli ja elämänmuoto tuli Gwenin välityksellä tutuksi. Gwen vieraili useita kertoja Suomessa. Saimme hänet vieraaksi liiton 90-vuotisjuhlaan keväällä 1995 ja pari vuotta myöhemmin Suomi emännöi Euroopan tason kokousta, jonka puitteissa tehtiin Gwenin kanssa yhteistyötä jo kokouksen valmisteluvaiheessa.

Katsellessani liiton kuva-albumeita huomaan Gwenin olleen monessa mukana myös Suomen valkonauhatyön arjessa. Hän rakasti perienglantilaiseen tapaan puutarhahoitoa ja oli kiinnostunut kasveista. Gwenin tyyli puhua ja kirjoittaa englannin kieltä oli erittäin selkeä. Se helpotti kommunikointia. Hänen kaudellaan kirjoitettiin vielä perinteisiä kirjeitä. Gwenin kirjeet olivat aina ilman kirjoitusvirheitä koneella kirjoitettuja ja lisäksi lopussa olivat persoonalliset käsinkirjoitetut toivotukset.

Muistamme kiitollisuudella Gweniä ja pyydämme lohdutusta hänen läheisilleen.

IRJA ESKELINEN

Kuusi maalausta arjesta

// Kaikkea muuta, kunhan ei vaan nukkuvaa, puolikuollutta elämää”, sanoi **Minna Canth** aikanaan. Mitä sitten on hyvä arki, onko se tapahtumaton ja tylsää, hajutonta ja mautonta, Minna Canthin varoittamaa puolikuollutta elämää? Vai onko arki maalaus, värien ja äänien täyttämä?

Ensimmäinen maalaus – Aamun ajatus

”Aamun aurinko on noussut. Tänä aamuna tunnen, että kehoni ja mieleni tarvitsevat rauhaa, ravintoa ja rakkautta; lepoa, ”leipää” ja lempeyttä; huolettomuutta,

”herkkuja” ja hellää hoitoa. Rauha, lepo ja huolettomuus, mikä niille olisi parasta. Metsäkö, niityt, meri ja kalliot; nukkuminen hotellin hyvässä sängyssä, olemisen oleminen vailla huolta. Ravintoa, leipää ja herkkuja; nuo kaikki eivät ole suuhun pantavaa konkreettista ainetta, sillä silmät ja korvatkin syövät, ne syövät kauden neutta ja kevyitä virikkeitä tulevien päivien varalle. Mutta mikä ettei valmiit oikeat ateriatkin olisivat enemmän kuin tervehdys. Entäs mitä ovat rakkaus, lempeys ja hellä hoito? Rakkaus ja lempeys itse, että osaa irrottautua ja etsiä itselleen hel-

lää hoitoa, sitäkin tuleviin hetkiin, jotta jaksaisi tällä pitkällä arjen tiellä.”

Ihmisen arki täyttyy jokapäiväisistä toimista, toistuvista rutiineista, joskus tappavan tylsistä ja loputtoman tutuista. Jotta arki sujuisi kohtuudella, toistamme niitä halusimmepa tai emme. Tavalliset päivän toimet tuovat kaiken ikäisille rytmin ja tietyn turvallisuuden. Muistan joskus äitini sanoneen, että jos et muuta jaksa, sijaa vuoteesi, sillä se tuo päivään ryhtiä. Normaali arki vaatii myös jonkinlaisen ryhdin, jotta aamu vaihtuisi päiväksi ja päivä illaksi ja viimein lepoa tarjoavaksi yöksi. Jo pieni vauvakin oppii erottamaan päivän rytmin siihen sisällytetyn ryhdin myötä.

Toinen maalaus – Taakat

”Ihminen oppii, kun on riittävän tiukka tilanne elämässään. Vuosia sitten ei useinkaan osannut ajatella, mihin elämä heittää, millaiset taakat voi elämä asettaa kannettaviksi ja miten päivät voivat kääntyä ajaksi, jolloin täytyy varoen kurkistaa uskallukseen, jotta voisi rakentaa pieniä unelmia jaksakseen, sillä unelmia ei saa unohtaa. Ne ovat terveen elämän suola toteutuvatpa ne tai eivät. Siksipä sinä, jolla on päällisin puolin kaikki hyvin, nauti ja elä ja uskalla unelmoida ja rakentaa haaveita arkeesi!”

Kun elämän sekoittaa esimerkiksi sairaus, arjen rutiineja kaipaa. Tylsältä tuntuva arkikin voi alkaa tuntua juhlasta, kun mielen täyttää arjesta poikkeava huoli ja hätä. Arkea voi häiritä myös jokin muu elämää mullistava tapahtuma. Sellainen rikkoo turvallisuuden ja tuo sen sijaan epätietoisuuden, joka salakavalasti nakertaa päivittäisiä voimia. Mikään ei

kuluta niin paljon kuin epävarmuus ja rutiinien rikkoutuminen.

Kolmas maalaus – Ajelehtimassa

”Laiska päivä. Loputtoman laiska päivä. Tekee todella hyvää olla tekemättä mitään, olla totaalisen kaaoksen keskellä. Vain olla. Ajatuksissa on kysymys, mikä saa ihmisen liian usein suorittamaan elämää. Emmekö usko kelpaavamme itselle ja muille sellaisenaan. Useinhan luovuuden voima nousee tavallisen arjen keskelä, suorastaan veltoilusta, rennosti olemisesta, päämäärättömästä ajelehtimisestä. Ajattelemisen irtonaisuudesta, joka kantaa arjen yli.”

Lapset ja nuoret usein sanovat: ”Minulla ei ole mitään tekemistä, mitä tekisin?” Professori **Juha Hakala** pyytääkin vanhempia sanomaan lapsille, ettei tylsyyshaittaa, sillä suurin osa elämän ajasta kulkee tasamaalla eikä kaiken aikaa lumoavissa, kumpuilevissa maisemissa.

Neljäs maalaus – Menneet huokaavat

”Tuvan kello löi yhdeksän kertaa. Peräkammarissa on pieni sali, siellä on vanhempieni jäämistöä, lapsuudenkodin salin kalusto, kirjoja ja sukukuvia. Tulee tunne kuin äiti saapuisi Marimekon takkimekko yllään, valkoiset hiukset aamunutturalle sutaistuna, kasvoilla ohut hymy ja kysymys: ’Joko olette aamupalan nauttineet?’ Seinältä katsovat esivanhemmat, vakavat kasvot kuten siihen aikaan ihmisillä kasvot kuvissa olivat; he tietävät elämämme, ovat vuosikymmeniä seuranneet meitä salaa, katselleet, mitä kukin on heiltä perinyt, piirteistä ja luonteesta, – ja henget huokaavat. Suljen vielä silmäni ja kuuntelen, aistin talon hengen ja edesmenneit-

ten turvallisen läsnäolon. Tunnen olevani turvallisesti arjen jatkumossa.”

Edesmenneilläkin on ollut arki, kova arki. Se muistuttaa kiittämään tästä päivästä, valtavasta hyvinvoinnista, missä elämme. Kertomukset ja kuvat tuovat eteemme näyt, mistä nousee yhteisen tekemisen arkinen opetus. Kun oli monta kättä, tuli valmista; kun oli yhteinen mieli, se auttoi valmiiksi saattamiseen. Silmät kuvissa kertovat edelleen ilman ääntä.

Viides maalaus – Luonnon arki

”Elämä on kuin arkinen puu. Juuret kasvavat, möyhentävät maata allaan, pehmitävät juurien viertä, jotta vesi saisi suuremman tilan tunkeutua juottamaan vahvistunutta vartta. Oksia on kasvanut, lehtiä sen myötä. Keväällä nousee hehku ja voima valon myötä, kesällä se antaa tuulten, sateen ja auringon tuulettaa puuta, syksyllä värit täyttävät sen, kunnes voima hiipuu ja lehdet putoavat maahan myrskyjen vietäviksi ja paljaat oksat jäävät odottamaan talven lepoa. On luonnon arki.”

Luonnon kiertokulku on arkinen, vuodesta toiseen toistuva. Se tuo ihmisten arkeen vuodenaikojen ja vuorokaudenaikojen rytmin juhla-aikoineen arjen keskelle. Se tuo

meille pimeyden ja valon, yön ja päivän kestääksemme tasaisen arjen, työn ja levon vuorottelun säistä huolimatta.

Kuudes maalaus – Valo ja kirkkaus

”Valo saattelee päivään, päivänvaloon, aamupäivän nousevaan valoon, keskipäivän terävään valoon, mikä tuntien kuluessa pehmenee ja syvenee tarjoten tuhansia kypsiä sävyjä hiipien hitaasti hämärän suloiseen pehmeeseen ja siitä verhot laskien pimeään valoon, mikä sekun loistaa myöhäisessä illassa ja yössä. Valo, loistava valoleikkiä, kisailua, kuurupiiloa, keskää kohti pitkiä, talvea kohti lyhyitä. Varjojen valot. On fyysinen valo, maailman valo, syntymän ja kuoleman valo, on mielen valo, joka luo sisäisen valon ja palon, syttymisen ja sammumisen, pysähtymisen, tunnetilat valoineen. On valo. Arjesakin on joka päivä valo.”

(Sitaateissa lainaukset omista julkaisemattomista esseistä.)

Kirjoittaja on FM, taide- ja kulttuurihistorioitsija, tietokirjailija.

Nuoret suunnittelivat julisteen koulukiusaamista vastaan

Suomen Valkonauhaliitto järjesti Helsingin Hietakummun ala-asteella kilpailun, jossa tehtävänä oli suunnitella juliste koulukiusaamista vastaan. Kilpailuaika oli maaliskuu 2019. Olemme kiitollisia, että saimme kilpailun toteuttamiseen mukaan useita Hietakummun ala-asteen luokanopettajia ja oppilaat tekivät kilpailutyöt oppitunneillaan. Saimme kilpailutöitä yli 20 kappaletta ja kaikki ovat hienosti ja paneutuen toteutettuja. Kilpailussa oli kaksi sarjaa, toinen luokka-asteiden 1–3 ja toinen luokka-asteiden 4–6 oppilaille. Kilpailun ideoi FM **Tuija Viestilä** Suomen Valkonauhaliiton edustajana.

Kilpailun raatiin lupauksiivat kasvatuksen ja koulutuksen apulaispormestari **Pia Pakarinen** Helsingin kaupungilta, nuorisotyön päällikkö **Jenni Helenius** Mannerheimin Lastensuojeluliitosta, kouluttaja **Johanna Heikkinen** Nuori Kirkko ry:stä, hahmotaideterapeutti **Riitta Lindy** Suomen Valkonauhaliit-

tosta sekä koululaiset **Sirja** 11 vuotta ja **Iiris** 9 vuotta.

Kilpailuraati ei ole ehtinyt tehdä valintoja lehden painoon mennessä, mutta tulemme esittelemään kilpailutöitä Valkonauha-lehdessä ja Valkonauhan maailmanliiton kongressin yhteydessä Helsingin Paasitornissa 10.–15.7.2019.

Lämmin kiitos kaikille osallistuneille ja opettajille kilpailun toteuttamisesta!

IRJA ESKELINEN

Vas. Iiris ja Sirja Riihimäki paneutuivat perusteellisesti kilpailutöihin. Kiitos hienoista ja asiantuntevista arvioista.

Muistettavia tapahtumia

● **Valkonauhan maailmanliiton kongressi** on ihan pian! **Avajaiset järjestetään Paasitorinissa, Paasivuorenkatu 5 A, 00530 Helsinki, keskiviikkona 10.7. alkaen kello 19.00.**

Olemme kiitollisia, että Helsingin kaupunki tarjoaa kongressiin osallistuville **vastaanoton kaupungintalon juhlasalissa torstaina 11.7.2019 kello 18.30–20.00.**

Tervetuloa avajaisiin ja vastaanotolle, vaikka ette muuten pääsisi osallistumaan kongressin ohjelmaan. Näiden tilaisuuksien ohjelmaan osallistuminen on maksutonta.

Pyydämme kuitenkin **ilmoittamaan osallistumisesta viimeistään 21.6.** soittamalla liiton toimistoon 09-1351 268 tai sähköpostitse nina.hurtamo@suomenvalkonauhaliitto.fi SEKÄ irja.eskelinen@suomenvalkonauhaliitto.fi.

● **Valkonauhan rukouspäivää** vietämme **22.9.2019.** Pyhäpäivän teema on kiitollisuus. Liitosta on lähetetty kaikkiin luterilaisiin seurakuntiin infokirje ja Irja Eskelisen laatima saarnajuuri päivän tekstistä Luuk.17:11-19. Hienoa jos yhdistykset voivat paikkakunnillaan ottaa yhteyttä seurakuntiinsa mahdollista messukumppanuutta varten.

● **Suomen Valkonauhaliiton koulutuspäivä 19.10.2019 ja syyskokous 20.10.** järjestetään Ilkon kurssikeskuksessa Kangasalla, osoite Ilkontie 8-10, 36220 Kangasala. Koulutuspäivän teema tarkentuu elokuun aikana. Varataan jo päivät kalentereihin! Tiedotamme asiasta syksymmällä uutiskirjeissämme ja Valkonauha-lehdessä.

Onnittelemme

Valkonauhasisar, liittomme pitkäaikainen vapaaehtois-toimija **Eila Hörkkö** täyttää 80 vuotta 21.6.2019.

Eila on ollut kymmeniä vuosia Valkonauhan luottamustehtävissä sekä liiton tasolla että kotiyhdistyksessään Suur-Helsingin Valkonauha ry:ssä.

Kiitos Eilalle ja lämpimät halaukset merkkipäivänä!

Kesän toivotus

Onnellista ja siunattua kesää kaikille!

Onni on taivas, jonka alla kaikki kasvaa.

HELSINGIN VALKONAUHAN KESÄRETKI VALAMOON JA LINTULAAN

19.–20.8.2019

Lähde virkistymään luostareiden levolliseen ilmapiiriin ja nauttimaan kauniista luonnosta. Matkareittimme vaihtoehdot ovat: Vantaa-Lahti-Heinola-Mikkeli-Juva-Varkaus-Heinävesi tai Vantaa-Porvoo-Kouvola-Mikkeli-Juva-Varkaus-Heinävesi.

Matkapaketin hinta on 140 euroa/henkilö ja mukaan mahtuu 33–40 osallistujaa. Hintaan sisältyvät: bussimatka Packalen Bussilla, tasokas ruokailu meno- ja paluumatkalla, tutustuminen Lintulan luostariin ja majoittuminen Valamon luostarihotellissa, tunnelmallinen iltatee-tilaisuus Ravintola Trapetsassa sekä runsas aamupala.

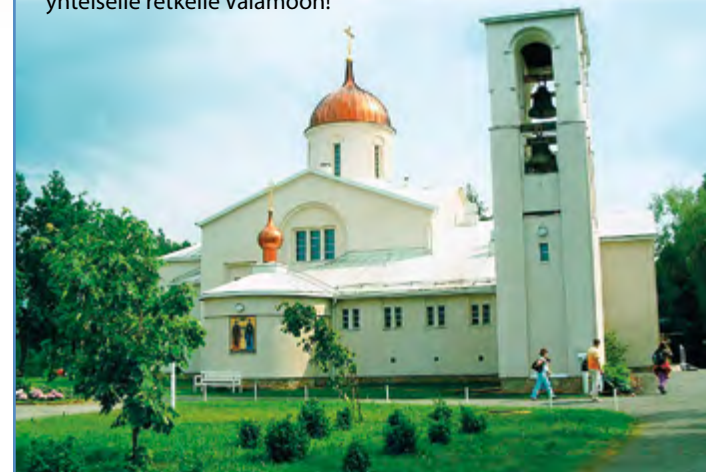
Lisäksi on mahdollisuus lähteä Valamon rannasta **tilausristeilylle** M/S Sergei -laivalla Taivallahden ja Varistaipaleen kanavareitille ja sulkuihin. Risteilyn hinta on 20 euroa/osallistuja.

Valamon kirkossa on kolme kertaa päivässä ortodoksinen jumalanpalvelus, johon voi vapaasti osallistua. Luostarin pihapiirissä on myös Kahvila-ravintola ja monipuolinen matkamuistomyymälä Tuohus. Paluumatkalla voimme tutustua osallistujien toiveiden mukaan muutamaan mielenkiintoiseen kohteeseen. Palaamme Helsinkiin 20.8. illan suussa.

Olet lämpimästi tervetullut matkalle mukaan. Jokainen huolehtii omasta henkilökohtaisesta matkavakuutuksestaan.

Ilmoittautuminen: Marita Saarelalle puhelin 050 5023 801, sähköposti: maritasaarela@hotmail.com

Packalen Buss toivottaa kaikki lämpimästi tervetulleiksi yhteiselle retkelle Valamoon!

Posti Green

Eläviä sanoja

Vihreä oksa 2

*Vihreä oksa, huoneeseeni metsän tuot,
sen vihreäksi luot
ja tuoksun viileän sen tukahtavaan kesälämpöön
suot.*

*Olet olemassa, oksa suloinen,
se riittää.*

*En muuta pyydä, olen iloinen,
voin kiittää.*

*Olet olemassa, rakas ihminen.
Elämä kaunis on, kun tiedän sen.
Ei tärkeintä se, mitä sanot, teet,
vaan mitä olet, hymy, kyynleet.
Olet olemassa, sitä tarvitsen
kuin lintu ilmaa, maata kukkanen.*

MIRJAMI LÄHTEENKORVA-
Pilvi täynnä pisaroita, 1979

Valkonauha Suomessa: vastuuta sinusta ja minusta vuodesta 1896